

LUND UNIVERSITY

Förenkling i en lag men inte i nästa

MÖD F 12642-23

Warnquist, Fredrik

Published in:
Samhällsbyggaren

2024

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Warnquist, F. (2024). Förenkling i en lag men inte i nästa: MÖD F 12642-23. *Samhällsbyggaren*, 2024(3), 17.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

FÖRENKLING I EN LAG MEN INTE I NÄSTA

När det sker regelförenklningar i tillståndslagstiftning såsom MB och PBL aktualiseras frågan om hur det samspelar med efterföljande lantmäteriförrättningar. Det finns två illustrativa fall, ett nytt och ett lite äldre.

I ett färskt fall från MÖD, F 12642-23, hade ett VA-bolag ansökt om servitut för vattentäkt mot fastighetsägarens vilja. LM bildade vattentäkts-servitutet och angav att det fanns en av Länsstyrelsen godkänd anmälan och att det uppfyllde kravet i FBL 7 kap 2 § om tillstånd.

I FBL 7 kap 2 § framgår att servitut för vattenverksamhet kan bildas genom lantmäteriförrättning om det finns ett tillstånd för vattenverksamheten enligt vattenlagen eller MB. Att denna dubbla möjlighet till markåtkomst finns beror på att man ansåg att lantmäteriförrättning normalt var snabbare och enklare än en vattenrättslig domstolsprocess när det gällde markåtkomst.

Förfarandet med anmälan istället för tillstånd infördes i MB 11 kap 9 a § för att åstadkomma en flexiblere prövning av mindre vattenverksamheter utan att miljö- och hälsoskyddskraven åsidosätts. Även efter införandet av anmälningsplikt anses huvudregeln vara att vattenverksamhet är tillståndspliktig.

Både MMD och MÖD ansåg att en godkänd anmälan inte kan likställas med ett tillstånd. Det var heller inte uppenbart att vare sig allmänna eller enskilda intressen skadas genom vattenverksamheten. Förrättningen inställdes. När förenklingen gjordes i MB ändrades inte FBL. Om avsikten hade varit en förenkling även i FBL hade lagstiftaren ändrat även FBL, menar domstolen. FBL kräver alltså tillstånd för något som enligt MB klarar sig med en anmälan.

I ett äldre fall från MÖD, mål F 11551-17, gällde det istället en befintlig förstärkarstation för optokabelnät som byggts med stöd av arrende. Anläggningen fick bygglov i strid med detaljplanen med stöd av regeln i PBL

Foto: Hans Ott/Unsplash

9 kap 31 c § "ännu lite större avvikelse". Tanken med införandet av möjligheten till större avvikelser från detaljplaner var att bygglovsprocessen skulle bli enklare och effektivare.

Ledningsägaren ansökte, mot fastighetsägarens vilja, om ledningsrätt som LM beviljade. MMD inställde då de ansåg att förstärkarstationen stred mot detaljplanen enligt LL 8 §. MÖD gick på samma linje som MMD och hänvisade till Lantmäteriets yttrande vid införandet av större avvikelser i PBL. Lantmäteriet hade påpekat att PBL och förrättningslagstiftningen inte skulle vara harmoniserade men regeringen svarade att det fick man utreda vidare någon annan gång. MÖD:s slutsats var att LL 8 § inte omfattar PBL:s större avvikelser.

Slutsatsen av dessa båda rättsfall är att förenklningar kan användas av den som kan komma överens om markåtkomst genom avtal men inte för den som vill tvinga sig

fram, eller av andra goda skäl behöver en lantmäteriförrättning. Båda rättsfallen ovan skulle ha slutat likadant även om man var överens eftersom FBL 7:2 (precis som 3 kap) prövas likadant oavsett om man är överens eller inte. ♦

TEXT: FREDRIK WARNQUIST
UNIVERSITETSADJUNKT FASTIGHETSVETENSKAP,
LUNDS TEKNISK HÖGSKOLA, LTH